ΕΤΟΣ Ζ'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 13 Φεβρουαρίου 1894 Ἀριθ. 339

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
34 Ὁδὸς Φιλελλήνων 34
Ἀπέναντι Ἀγγλ. ἐκκλησίας

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ "Ἑστίας"

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε' καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα ἢ δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μελέτη Γυναικὸς ἐπὶ τῆς συγχρόνου Ἑλληνικῆς φιλολογίας. — Σύγχρονοι Ἕλληνες ποιηταί. Α'.—Φωτεινὴ Μαυρομιχάλη Α'. (ὑπὸ Σωτηρίας Ἀλημπέρτη).— Ἑλληνικὸς χορὸς (ὑπὸ δος Μαρίας Τριανταφυλλίδου).— Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σικάγον. Ἡμερολόγιον Ἑλληνίδος ταξειδιότιδος. ΚΕ'.—Ποικίλα.—Ἑλληνικὸν ἀναγνωστήριον ἐν Σφάξ. — Ἀλληλογραφία.—Εἰδοποιήσεις.— Ἐπιφυλλίς.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

ΜΕΛΕΤΗ ΓΥΝΑΙΚΟΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Τολμηρὰ ἐχαρακτηρίσθη παρά τινων ἡ ἀπόφασίς μας τοῦ νὰ γνωρίσωμεν πρὸς τὰς ἀναγνωστρίας μας τοὺς συγχρόνους Ἕλληνας συγγραφεῖς καὶ ποιητάς, νὰ μελετήσωμεν ἀναλυτικῶς τὴν φιλολογικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἑκάστου παραγωγήν, καὶ νὰ προτρέψωμεν αὐτὰς εἰς συστηματικωτέραν μελέτην τῶν καλλιτέρων ἐκ τούτων.

Δὲν ἀγνοοῦμεν βεβαίως ὅτι πᾶς Ἕλλην, ὅστις καὶ ἅπαξ ἔτι εἶδε δημοσιευμένον μόνον τὸ ὄνομά του ὑπὸ μικρὸν καὶ ἀνάξιον λόγου διαφορίδιον θεωρεῖ ἑαυτὸν συγγραφέα πρώτης δυνάμεως καὶ διαφιλονεικεῖ τὰ πρωτεῖα πρὸς ἐκείνους, οἵτινες καταναλίσκουν τὸν βίον των μελετῶντες καὶ γράφοντες. Δὲν ἀγνοοῦμεν ἐπίσης, ὅτι καὶ οἱ μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων λογίων,—πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων—κληρονομήσαντες παρὰ τῶν προπατόρων μας τὸν ὑπερφίαλον ἐγωϊσμὸν καὶ τὴν πρὸς τὴν γυναῖκα καταφρόνησιν δυσκόλως ἀναγνωρίζουν πρὸς τὸ φῦλον μας συγγραφικήν τινα ἱκανότητα, πολὺ δ' ὀλιγώτερον κριτικὴν δύναμιν ἀρκοῦσαν, ἔστω, καὶ πρὸς ἁπλῆν ἀνάλυσιν καὶ ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν ἔργων των.

Θὰ προκαλέσωμεν λοιπὸν θόρυβον. Θὰ πολεμηθῶμεν, θὰ σχολιασθῶμεν, καὶ ἴσως θὰ ὑβρισθῶμεν—διότι ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουν ἄνδρες λεγόμενοι ἀνεπτυγμένοι, ὑβρίζοντες γυναῖκας. (Ἴδε συνέντευξιν Μποὲμ μετὰ Δ. Κορομηλᾶ ἐν τῷ Ἄστει).

Ἀλλ' εἰς τὴν ἀπόφασίν μας αὐτὴν ἐμμένομεν, καὶ διότι νομίζομεν καθῆκόν μας νὰ καταστήσωμεν γνωστὴν τὴν σύγχρονον Ἑλληνικὴν φιλολογίαν πρὸς τὰς εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀνερχομένας ἀναγνωστρίας μας, καὶ διότι ἐπιθυμοῦμεν νὰ καταστήσωμεν προσεκτικὰς τὰς ἤδη προαλειφομένας διὰ τὸ φιλολογικὸν στάδιον Ἑλληνίδας, καὶ ὑποδείξωμεν αὐταῖς τοὺς ἀρίστους ἐκ τῶν προηγηθέντων ἐν τῇ νεωτέρᾳ φιλολογίᾳ ἀνδρῶν, ἵνα, ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐκείνων βαδίζουσαι, κατορθώσωσι νὰ δρέψωσι καὶ αὐταὶ δάφνας ἐκ τοῦ Παρνασσοῦ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν ἰδέαν μας αὐτὴν μᾶς ἐνίσχυσε καὶ ἡ ἐν τῇ ἀξιολόγῳ συναδέλφῳ «Ἄστει» δημασιευθεῖσα τὴν προπαρελθοῦσαν Πέμπτην μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑλληνίδες λόγιαι, ποιήτριαι καὶ συγγραφεῖς».

Ὁ ἀξιότιμος ἀρθρογράφος τοῦ «Ἄστεος»—ὃν εὐγνωμονοῦμεν διὰ τὰς περὶ ἡμῶν εὐμενεῖς κρίσεις του—ἀληθῶς ἀνεπτυγμένος καὶ νοήμων, παραδέχεται ὅτι ἡ εἰς πνευματικώτερον βίον ἐπίδοσις τῆς Ἑλληνίδος δὲν δύναται ἢ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καθόλου ἀνάπτυξίν μας ὡς ἔθνους καὶ λαοῦ. Ἀναγνωρίζει ἔτι ὅτι ἀφοῦ αἱ γυναῖκες ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνικοτήτων, αἱ ἐπιδοθεῖσαι εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας ἐδείχθησαν ἐφάμιλλοι τῶν συναδέλφων των ἀνδρῶν, βεβαίως καὶ αἱ Ἑλληνίδες δύνανται νὰ πράξουν τὸ ἴδιον.

Δι' ἓν μόνον ἐνδοιάζει ὁ ἀρθογράφος τοῦ «Ἄστεος»: διὰ τὸν σχολαστικισμόν, ὃν ἀποπνέουν, ὡς λέγει, τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν γυναικείων δημοσιευμάτων, διὰ τὸν ψευδῆ καὶ παρηκμακότα ρομαντισμόν, τὴν παιδαριώδη εὐαισθησίαν κ.τ.λ. ἰδίᾳ δὲ ὅ,τι δικαίως ταράσσει τὰ νεῦρά του εἶναι: *αἱ διπλαῖ αὐξήσεις, οἱ ἀναδιπλασιασμοί, τὰ εἰς μι ῥήματα κ.τ.λ.*

Ἔχει ἴσως δίκαιον ἔν τινι πάντοτε μέτρῳ, ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος τοῦ «Ἄστεος». Αἱ πλεῖσται ἐξ ἡμῶν δυσκόλως ἀποτινάσ-

σον τὸν ζυγὸν τοῦ σχολαστικισμοῦ, ὃν ἄσκοπος, ἐξαμβλωματική, *δασκαλική* παίδευσις παρέχει. Τὰ παιδικὰ καὶ νεανικά μας ἔτη καταναλίσκομεν εἰς τὰ ἐδώλια τῶν Παρθεναγωγείων ἀσχολούμεναι ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐκμάθησιν καὶ ἀντιγραφὴν μυριάδων ρημάτων μέσων καὶ εἰς μι καὶ κανόνας αὐξήσεων καὶ ἀναδιπλασιασμῶν. Ἡ ἀποστήθησις στίχων τινῶν ἐκ τοῦ Ὁμήρου ἡ βέβη γραμματικὴ ἀνατομία τῶν λοιπῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἡ ἐπὶ τῆς μνήμης μᾶλλον ἢ τῆς διανοίας ἡμας ἀποτύπωσις τῶν κυριωτέρων ἱστορικῶν τοῦ κόσμου γεγονότων, καὶ ἰδίᾳ τῶν εἰς τοὺς πολέμους καὶ τὰς αἱματοχυσίας ἀναγομένων, στοιχειώδης ἐν γένει ἐγκυκλοπαιδικὴ παίδευσις καὶ ἀνάγνωσις μερικῶν κακομεταφρασμένων μυθιστορημάτων ἐπιφυλλιδογραφίας. ἰδοὺ τὰ φιλολογικὰ ἐφόδια, τὰ ὁποῖα φέρουν αἱ πλεῖσται ἐξ ἡμῶν κατερχόμεναι εἰς τὸν φιλολογικὸν ἀγῶνα.

Δὲν παραδεχόμεθα ἐν τούτοις ἀνεπιφυλάκτως τὴν γνώμην τοῦ εὐγενοῦς συναδέλφου. Ἡ νόσος τοῦ σχολαστικισμοῦ καὶ τῶν ἀναδιπλασιασμῶν μᾶλλον τὴν προκάτοχον τῶν Ἑλληνίδων γενεὰν ἐλυμαίνετο ἢ τὴν σύγχρονον. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν» ἡ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ γυναικῶν γραφομένη ἀποδεικνύει τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Ἐὰν ἠθέλαμεν νὰ παραθέσωμεν ἐδῶ ὀνόματα πεζογράφων, ποιητριῶν καὶ μεταφραστριῶν, αἱ ὁποῖαι γράφουν τὴν ρέουσαν ὁμαλὴν καὶ καλλιεπῆ γλῶσσαν, τὸ *σχεδὸν ὅλαι* ἐκεῖνο βεβαίως θὰ περιωρίζετο, εἰς πολὺ ὀλίγας. Ἀναδιπλασιασμοὺς καὶ μέσα ρήματα ἀπαντᾷ τις πολὺ περισσότερα εἰς καθημερινὰς ἐφημερίδας, αἵτινες ἔχουσι ὑψώσει τὴν ὑπὲρ τῆς δημώδους σημαίαν, ἢ εἰς τὰ σύγχρονα γυναικεῖα δημοσιεύματα.

Ἐὰν τινὲς ἐκ τῶν γραφουσῶν γυναικῶν ἐπιτηδεύουν ὀλίγον τὰς φράσεις των, ἐπιμελοῦνται τὸ ὕφος των, ἢ ρομαντίζουν ὑπὲρ τὸ δέον, τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὴν συγγραφικὴν ἰδιοφυΐαν των, εἰς τὴν φύσιν, εἰς τὸν χαρακτῆρά των, καὶ ὄχι εἰς νοσηρὰν πνευματικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἀμελίκτως τάσσει ὅλας σχεδὸν, πλὴν εὐαρίθμων ἐξαιρέσεων, ὁ διατριβογράφος τοῦ «Ἄστεος».

Οὐδεμία γυνὴ γράφουσα ἐτάχθη μέχρι σήμερον ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ κ. Κόντου, μεθ' ὅλην τὴν ὑπόληψιν καὶ τὸν σεβασμόν, ὃν πᾶσαι, ἴσως, τρέφουν πρὸς τὴν πολυμάθειαν τοῦ ἀνδρός. Ἀλλὰ καὶ οὐδεμία ἐλπίζομεν θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐκχυδαϊσθῇ τόσον, ὥστε νὰ δανείζηται ἐκ τοῦ λεξιλογίου τῶν μαγειρείων καὶ τῶν τριόδων λέξεις πρὸς διατύπωσιν τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων της.

Ἀκολουθοῦσαι ἄνδρα καταλαβόντα διαπρεπῆ θέσιν ἐν τῇ συγχρόνῳ φιλολογίᾳ,—ὅστις προετίμησε τὴν μέσην ὁδὸν ἀντὶ τῶν πεζοδρομίων—ἀκολουθοῦμεν ὅλους τοὺς σώφρονας τῆς φιλολογίας ἐργάτας.

Ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν καὶ νὰ ταχθοῦν ὑπὸ τὰς σημαίας των αἱ γράφουσαι γυναῖκες πρέπει νὰ τοὺς ἀναγνώσουν, νὰ τοὺς ἐννοήσουν, νὰ τοὺς ψυχολογήσουν. Καὶ ἀπὸ σήμερον ἀναλαμβάνομεν τὴν μελέτην καὶ ἀνατομίαν τῶν ἔργων των, ἀρχόμεναι ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ αἰῶνος τούτου ποιητῶν μας.

Παρακαλοῦνται αἱ κ.κ. συνδρομήτριαι τῆς «Οἰκιακῆς» νὰ εὐαρεστηθῶσι νὰ ἀποστείλωσι τὰς συνδρομάς των, ἵνα ἐξακολουθήσῃ ἡ πρὸς αὐτὰς τακτικὴ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ἀρχόμεθα τῶν κριτικῶν τούτων μελετῶν μας ἀπὸ τοὺς ποιητάς, διότι ἡ γυνὴ ὡς ἐκ τῆς φύσεως της, ὡς ἐκ τῆς εὐφανταστοτέρας διανοίας της, ὡς ἐκ τῆς μᾶλλον εὐαισθήτου ψυχῆς της ἀρέσκεται μᾶλλον εἰς ἀνάγνωσιν ποιητῶν ἢ πεζογράφων. Ἄλλως καὶ ἡ σύγχρονος ποίησις καλλιεργηθεῖσα ἀπὸ αἰῶνος ἤδη μετὰ πολὺ μεγαλειτέρας ἐπιδόσεως καὶ προθυμίας παρὰ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, προήχθη εἰς περιωπήν, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἔτι αὐτὰς τῆς ἀναγεννήσεως, πολὺ ὑψηλοτέραν τῆς πεζογραφίας.

Οἱ ποιηταί μας διὰ τῶν πρώτων αὐτῶν ᾀσμάτων, διὰ τῶν πρώτων περιπαθῶν καὶ ἁρμονικῶν ἐπῶν ἀφύπνισαν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πατέρων μας τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ, τοῦ ὑψηλοῦ, τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ μεγάλου, καὶ ἐνεφύσησαν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὸν ἱερὸν σπινθῆρα πατριωτισμοῦ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Αἱ ἐκδιωχθεῖσαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐπιδρομέων μοῦσαι ἐζήτησαν ἀρχικῶς ἄσυλον εἰς τὰς γαλανὰς καὶ ἀνθοσπάρτους τοῦ Ἰονίου νήσους, τὰς ὑποτελεῖς μὲν καὶ αὐτὰς εἰς λαοὺς ξένους, ἀλλὰ σεβασθέντας πᾶν ὅ,τι μέγα τὸ ἀθάνατον καὶ περικλεὲς παρελθὸν εἶχε κληροδοτήσει εἰς τὰς μετέπειτα γενεάς.

Τόσους δ' ἡ σύγχρονος ποίησις ὑποκρύπτει ἀπαραμίλλους θησαυρούς, τόσον ἀποπνέει ἠδὺ καὶ γοητευτικὸν ἄρωμα, τόσον συγκινεῖ καὶ σαγηνεύει, ὥστε γυνὴ ξένη τὸ ἔθνος καὶ τὴν καταγωγὴν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλληνίδων Ἑλληνικωτέρα τὴν καρδίαν καὶ τὰ αἰσθήματα, ἡ εὐπαίδευτος γαλλὶς συγγραφεὺς κ. Ἰουλιέττα Ἀδὰμ, ἀνέλαβε πρὸ ἐτῶν τὴν μελέτην τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ποιητῶν, καὶ ἐξέδωκε γλαφυρότατον καὶ ἐμβριθέστατον κριτικὸν ἔργον ἐπὶ τῶν συγχρόνων ποιητῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Mon bagage littéraire est à votre disposition μᾶς ἔγραφεν ἄλλοτε ἡ εὐγενὴς συνάδελφος, ἀποστέλλουσα ἡμῖν ἀρθρίδιόν τι διὰ τὴν Ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ κάμωμεν χρῆσιν τῆς κριτικῆς μελέτης της, ἀφοῦ καὶ ἡ μεταφράστρια αὐτῆς κ. Εὐφρασία Κετσέα, μία ἐκ τῶν ὀλίγων λογίων γυναικῶν μας, θέτει οἰκειοθελῶς εἰς τὴν διάθεσίν μας τὴν ὡραίαν καὶ καλλιεπῆ μετά ρασίν της.

Οὕτω τάσσομεν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν κριτικῶν μελετῶν μας γυναῖκα, ἧς τὴν φιλολογικὴν ἀξίαν οὐδεὶς δύναται νὰ διαφιλονεικήσῃ.

Τὴν ὁδὸν ἣν αὐτὴ χαράττει θὰ προσπαθήσωμεν ν' ἀκολουθήσωμεν ἐν ταῖς μετέπειτα δημοσιευθησομέναις μελέταις ἡμῶν ἐπὶ τῶν μεταγενεστέρων καὶ συγχρόνων ποιητῶν καὶ πεζογράφων.

Α'.

Χάριν εὐκολίας τῆς μελέτης ἡμῶν ταύτης, κατετάξαμεν τοὺς ποιητὰς τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος εἰς τέσσαρας σχολάς. Τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιρροῆς τῶν περιστάσεων προσεπαθήσαμεν μᾶλλον νὰ ὑποδείξωμεν ἢ νὰ ἐκθέσωμεν ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς· οὐχ ἧττον ἡ κατάταξις αὕτη δὲν εἶναι νομίζομεν αὐθαίρετος. Τὰ πράγματα αὐτὰ ἐναργῶς τὴν ὑπεμφαίνουσι καί τὴν δικαιοῦσι. Μελέτη παρομοία δύναται νὰ γείνῃ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν κλάδων τῆς πνευματικῆς κινήσεως τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ὅπως ἀπολήξῃ εἰς ἀνάλογα πρὸς τὰ ἡμέτερα συμπεράσματα. Ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι, ὅπως καταδειχθῇ μεθ' ὁπόσης εὐκαμψίας ἡ ἑλληνικὴ διάνοια διεπλάσθη ὑπὸ τῶν περιστάσεων, μεθ' ὁποίας εὐστροφίας ὑπεχώρησεν εἰς τὴν πίεσιν αὐτῶν, μεθ' ὁπόσης ἀκριβείας ἔλαβε καὶ διετήρησε τὸν τύπον ἑκάστης ἐποχῆς, θ' ἀρκέσῃ ἡ μελέτη τῶν ποιητικῶν αὐτῆς προϊόντων. Δι' αὐτῶν δύναταί τις νὰ χαρακτηρίσῃ σχεδὸν ἀμέσως τὸ περιέχον, ἐν ᾧ ἐγεννήθησαν, καὶ νὰ εἰκάσῃ ὑπὸ τίνας περιστάσεις παρήχθησαν.

Γενικὴ τις ἔποψις τῆς φύσεως τῶν τεσσάρων ποιητικῶν σχολῶν τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ καταδείξωμεν ἐναργῶς τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Κατατάσσομεν τὰς σχολὰς ταύτας ὡς ἑξῆς: Σχολὴ Ἰονική, σχολὴ Κωνσταντινουπόλεως, σχολὴ Ἀθηναϊκὴ καὶ σχολὴ Ἠπειρωτική.

Αἱ Ἰόνιοι νῆσοι εἶναι τὸ μέρος τῆς Ἑλλάδος τὸ ὀλιγώτερον ὑπὸ τοῦ ξένου καταπατηθὲν, συνεπῶς ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἔπαθεν ὀλιγώτερον ἐν ταῖς ἰδιαζούσαις αὐτῇ ὁρμαῖς καὶ ἐν τῇ ἰδιοφυΐᾳ της. Ὁ Μουσουλμάνος οὐδέποτε κατέστησεν αὐτὰς ὑποχειρίους. Ἀληθὲς ὅτι οὐδέποταὶ ἦσαν αὐτεξούσιαι. Πρὶν ἢ ὑποταγῶσιν εἰς τοὺς Ἄγγλους, μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος τούτου, ἐξηρτῶντο ἀπὸ τῶν Ἐνετῶν· πλὴν τοιαύτη κυριαρχία δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ, ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματά της, πρὸς τὴν τῆς Τουρκίας Οἱ κάτοικοι αὐτῶν, ἐνῷ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες ὑπὸ μυρίων κακουχιῶν κατετρύχοντο, ὑπῆρξαν προνομιοῦχοι, περιττὸν δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι κατὰ τὴν ποιητικὴν ἀναγέννησιν ἠδυνήθησαν πολὺ ἀκοπώτερον νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς ἀρχεγόνους ἰδιότητας τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Τῷ ὄντι, τί παρατηροῦμεν ; ὅτι αἱ Ἰόνιοι νῆσοι παρέσχον τοὺς κρατίστους καὶ σθεναρωτέρους ποιητὰς τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος, οἵτινες πλειότερον τῶν λοιπῶν προσεπέλασαν πρὸς τοὺς ποιητὰς τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ἀξιοσημείωτον προσέτι εἶναι ὅτι πάντες σχεδὸν παρεξετράπησαν τῆς ἀκαδημαϊκῆς γλώσσης τῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου ἐπιβληθείσης κατὰ τοὺς ποιητικοὺς διαγωνισμούς, καὶ ἐθεώρησαν καθῆκον νὰ ἐκφράζωσι τὰ αἰσθήματα αὐτῶν εἰς τὴν καθομιλουμένην.

Ἐπὶ τοῦ Ἰονίου ἐδάφους ἤκμασαν οἱ δύο ἐπισημώτεροι σύγχρονοι ποιηταὶ τῆς Ἑλλάδος, ὁ Σολομὸς καὶ ὁ Βαλαωρίτης· ἐὰν δ' ὁμιλοῦντες περὶ αὐτῶν ἐν τῇ μελέτῃ ἡμῶν ταύτῃ, ἐθεωρήσαμεν ὀρθὸν νὰ χωρίσωμεν τὸν Βαλαωρίτην ἀπὸ τῆς Ἰονίου σχολῆς, τοῦτο ἐγένετο, διότι αὐτὸς ἑαυτὸν ἀποχωρίζει ταύτης, καθ' ὅσον δὲν ἐποιήσατο χρῆσιν τῆς τοπικῆς διαλέκτου, τῆς ἰδιαζούσης εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, οὐδὲ τῆς πανεπιστημιακῆς γλώσσης, ἀλλ' ἐπεζήτησε διὰ γλώσσης κοινῆς, ἀπὸ τῆς Ἠπείρου μέχρι τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων, νὰ καταστῇ τὸ ὄργανον ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ συνεχίσῃ τὸ ποιητικὸν ῥεῦμα τὸ καθιερωθὲν ὑπὸ τῶν κλεφτικῶν ᾀσμάτων. Ἀναμφίλεκτον τῷ ὄντι ὅτι πρὸ τῆς ἑνώσεως, καὶ ἔτι γενομένης τῆς ἑνώσεως, αἱ πλούσιαι οἰκογένειαι τῶν Ἰονίων νήσων ἐσυνείθιζον ν' ἀποστέλλωσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἐκπαιδευθῶσιν, ὅτι διὰ τῆς ἐπικοινωνίας ταύτης τὰ ἔθιμα, ἡ γλῶσσα καὶ τὰ ἤθη τῆς Ἰταλίας μετεφέρθησαν εἰς τὴν Ἑπτάνησον, ὅτι πολλοὶ ποιηταὶ ἔγραψαν ἐν Ἰταλίᾳ· ἀλλ' αἱ ἀπομιμήσεις αὗται ἦσαν, κατ' ἐπιφάνειαν μόνον, λεπτὸν περικάλυμμα, ὅπερ ἡ ἐλαχίστη πνοὴ ἤθελεν ἀφαρπάσει. Ἡ ἀπόδειξις τούτου εὐχερής. Εἴτε Ἰταλιστὶ ἔγραψαν οἱ Ἰόνιοι ποιηταί, εἴτε εἰς τοπικὴν διάλεκτον, εἴτε ὡς ὁ Κάλβος εἰς καθαρεύουσαν Ἑλληνικὴν, ἤ, ὡς περὶ τοῦ Βαλαωρίτου ἀναφέρομεν, εἰς γλῶσσαν ἐννοουμένην ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, εἰς πάντων τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα διαφαίνεται ὅπως δήποτε ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἐνέργεια, τὸ πνεῦμα ἡρωϊσμοῦ, ἡ ἀφέλεια καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀφελείᾳ τὸ ὕψος, ὅπερ ἰδίως χαρακτηρίζει τὴν ποίησιν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Εὐφροσύνη Κετσέα

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ

Α'.

Ἡδὺ καὶ βαθὺ συναίσθημα κατέχει τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ θέᾳ ἄνθους ὡραίου, εἰκόνος μεγαλοπρεποῦς, ἀγάλματος τελείου. Γοητεία καὶ ἔκστασις πληροῖ τὴν διάνοιαν ἐπὶ τῷ μαγευτικῷ πανοράματι τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως τοῦ λαμπροῦ τῆς ἡμέρας ἀστέρος. Κατακηλεῖ τὴν ἀκοὴν τὸ γλυκὺ τῆς ἀηδόνος ᾆσμα, ἡ μελῳδία μουσικῆς συμφωνίας. Ἀλλά, ποῖος θαυμασμὸς κρατεῖ τῆς ψυχῆς ἐπὶ τῇ ὄψει ὡραίας γυναικός! Ἡ ἐμφάνισίς της ἐμπνέει τὴν γραφίδα τοῦ ποιητοῦ, ἐμψυχοῖ τὴν γλυφίδα τοῦ καλλιτέχνου, μελοποιεῖ τὴν φωνὴν τοῦ λαλοῦντος. Ἡ δὲ χώρα καί ἡ ἐποχή, ἐν ᾗ τὸ κάλλος ἤκμασεν ὑμνεῖται καὶ παρίσταται ὡς θεότευκτον πλαίσιον, ἐν ᾧ διαλάμπει ὡραία εἰκών.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ χώρα τῆς ποιήσεως καὶ τῆς καλλιτεχνίας, ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων παρίσταται ἡ γενέτειρα τοῦ ὑψίστου κάλλους, κατ' ἐποχὰς περιπλαισιοῖ εἰκόνας περικαλεστάτων γυναικῶν. Καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Παλιγγενεσίας ἐπέδειξεν Ἑλληνίδας ἐπὶ πλαστικῇ καλλονῇ καὶ ὡραιότητι, φημισθείσας καὶ εἰς ἀπωτέρας χώρας.

Τίς ἐν ἐκείναις ἐλησμόνησε τὴν εὐδόστρυχον Ἀρτέμιδα τοῦ Ταϋγέτου, τὴν Νηρηΐδα τοῦ Εὐρώτα, τὴν ὁμογάλακτον τῆς γλαυκώπιδος Ἀθηνᾶς, τὴν ἀπόγονον, λέγω, τοῦ Πετρόμπεη ;

Στρέφοντες τὴν μνήμην εἰς τὸ ἑβδομηκονταετὲς παρελθὸν βλέπομεν νὰ παρέρχηται πρὸ ὑμῶν ἡ ἐπιφανὴς Δωρὶς μὲ τὸ λαμπρὸν παράστημα, τὴν γοητείαν τῶν ὀφθαλμῶν, τὴν ἐπιβολὴν τῆς ὑπεροχῆς. Ἡ ἐμφάνισίς της εἶναι ἀκτὶς ἡλίου, δρόσος πρωΐας, ῥόδον Μαΐου. Συνέχει καὶ συναρπάζει πάντων τὰς καρδίας.

Ὁποίαν δαψίλειαν καλλονῆς τῇ ἐδώρησεν ὁ Πλάστης! Πόσον ἁρμονικῶς συνεδυάζετο ἐν αὐτῇ τὸ ὡραῖον μετὰ τοῦ ζωηροῦ, τὸ λεπτοφυὲς μετὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς, τὸ εὐλύγιστον μετὰ τοῦ ἠρέμου, τὸ εὔθυμον μετὰ τοῦ σοβαροῦ! Ἡ ἔκφρασίς της ἐνέπνεεν οὐρανίαν ποίησιν, ἰδανικὴν ὀπτασίαν.

Τὸ πνεῦμα τῆς πατρίδος της, τῆς ἡρωικῆς Σπάρτης, εὐφάνταστον εἰς μύθους καὶ ᾄσματα, θέλον ν' ἀπεικονίσῃ καὶ ἐνδαλματοποιήσῃ τὴν δαψίλειαν τοῦ κάλλους, ὃ προνομιοῦχον ἀνέδειξε τὴν γενεὰν τοῦ Πετρόμπεη, ὡραῖον καὶ χαρίεν ἔπλασεν εἰδύλλιον:

«Ἐν δροσώδει καὶ συνδένδρῳ ἄλσει, παρὰ τὰ διαυγῆ ὕδατα »τοῦ Εὐρώτα καὶ τὰ κυανὰ κύματα τῆς θαλάσσης, ἐαρινῇ »πρωΐᾳ, χορὸς καλλικελάδων ἀηδόνων ᾄλλει, γλυκεῖα αὔρα »ἐπιπνεῖ, ἀκτὶς ἡλίου παίζει, ῥόδα καὶ κρίνα διασταυροῦσι »τὸ ἄρωμά των. Πρὸς τὴν ἡδεῖαν, καὶ γαληνιῶσαν τοῦ ἄλ»σους ἀτμόσφαιραν ψίθυρος φρισσόντων φύλλων καὶ ῥόχθος »ὑδάτων ἐναλλάσσεται. Ἀειθαλλεῖς Δρυάδες καὶ κυανόφθαλ»μοι Ναϊάδες ὀρχούμεναι ἐπιφαίνονται. Ἐν μέσῳ αὐτῶν »Νηρὶς ῥοδοστεφανωμένη προβάλλει. Εἶναι ἡ νύμφη τοῦ

»κάλλους καὶ τῆς ζωῆς, ἡ θεότης ἔρωτος. Διὰ τῆς αἰθερίας »πνοῆς της τὴν ποίησιν εἰς τὰ ἡρωϊκὰ στήθη ὡραίου πολε- »μιστοῦ ἐν τῷ ἄλσει κατακειμένου ἐμφυσᾷ. Αἱ ὄχθαι καὶ τὰ »ὄρη μελῳδίας ἔρωτος καὶ ὑμεναίου ἀντιλαλοῦσι.»

Περιδοξος καὶ ὀνομαστὴ διὰ τὸ κάλλος της, ἡ ἀπόγονος τοῦ Πετρόμπεη, ἡ κόρη τῶν Μαυρομιχαλαίων τῆς προμήτορός της ἦτο ἡ εἰκών. Ἡ αὔρα τοῦ Ταϋγέτου, ὁ ἀφρὸς τῆς κυανῆς θαλάσσης ἀπετέλεσαν τὸ πρόπλασμά της. Εἰς τοὺς ἀλαβαστρίνους ὤμους της καὶ τὸν κύκνειον λαιμόν της διεγράφοντο λεπτότατα τὰ κυανᾶ ρεύματα τῆς ζωῆς. Τὰς ἁβρὰς καὶ εὐπλάστους χεῖράς της ἐχρωμάτιζεν ἡ ροδοδάκτυλος Ἠώς. Κατάπληξιν ἐνεποίει ἡ θελκτικὴ μορφή της, θωπευομένη ἀείποτε ὑπὸ τοῦ δροσωτέρου ὑπερώθρου ρόδου. Ξανθοπλόκαμος κόμη ἔστεφε τὸ ὑψηλὸν καὶ νοῆμον μέτωπόν της. Οὐράνιον μειδίαμα ἐπλανᾶτο ἐπὶ τῶν κοραλλίνων χειλέων της, ὃ ἀπεκάλυπτε σειρὰς μαργαριτῶν. Μαγείαν καὶ λάμψιν ἐξέπεμπον οἱ πλουμιστοὶ ὀφθαλμοί της, καθυγραινόμενοι ὑπὸ τῶν ἀτμίδων τῆς εὐγενοῦς ψυχῆς της· βαθὺ καὶ θωπευτικὸν ἔχοντες τὸ βλέμμα, ἠκτινοβόλουν ἐν τῇ βλέψει, ὡς ἀκτῖνες χρυσαῖ, παίζουσαι ἐν βαθυκυάνῳ θαλάσσῃ. Ὡραίαν, ὦ! ναὶ ὡραίαν, ἀπεκάλουν οἱ πάντες τὴν κόρην τῆς Σπάρτης, τὴν φωτὸς-ἀκτῖνα-Φωτεινήν.

ωηά , προσφιλὴς παραμένει εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἡ μνήμη της, ἡ εἰκών της. Ὡς ἀστὴρ διάττων, ὡς φωτεινὸν μετέωρον ἐν μέσῳ αἰθρίας καὶ συννέφων, γαλήνης καὶ καταιγίδος ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τῆς Ἑλλάδος ἀνέτειλεν, ἠκτινοβόλησε καὶ ἔδυσεν ἐν τῷ παρελθόντι.

Ἄληστον Παρελθόν! ἐπαναφέρομεν πρὸς σὲ τὴν μνήμην, ἀναζητοῦσαι τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν λάμψιν τῶν δυσάντων ἀστέρων σου, οἵτινες ἀνατείλαντες εἰς κόσμους νέους, ἀπροσίτους ἡμῖν, ἀκτῖνας μόνον πέμπουσιν ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος τοῦ παρόντος. Πλήν, καὶ δι'αὐτῶν ἀναλάμπει καὶ σελαγίζει ἓν ἐνιαῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς πλαίσιον, περιλαμβάνον συμπλέγματα ὡραίων εἰκόνων.

Ὡραῖον Παρελθόν! ἐν ᾧ τόσην γοητείαν καὶ ἀγάπην διεσκόρπισεν ὑπέροχος καλλονή, εὐγενὴς καρδία, ἀκτινοβόλος ἀτομικότης, ἧς ὁ βίος ἅπας ἀποπνέει τὸ ἄρωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, τῆς Ἑλληνικῆς καλαισθησίας, καὶ ἡ ὕπαρξις καὶ δρᾶσίς της συνδέεται ἀναποσπάστως μετὰ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς πολιτικῆς δράσεως τῆς πατρίδος της, τῆς ἡρωικῆς Μάνης, ἣν ἐκπροσωπεῖ ἡ μεγάλη καὶ εὐκλεὴς γενεά της. Σελῖδες μεγάλαι ἐγκλείουσι τὸν φιλόπατριν βίον καὶ τὰ ἡρωϊκὰ κατορθώματα τῶν Μαυρομιχαλαίων, οἵτινες βραχίονα καὶ καρδίαν προσέφερον, κατὰ τοὺς μακροὺς χρόνους τῆς ξενικῆς δυναστείας, ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Τις δὲν ἀνέγνω τὰς χρυσᾶς σελίδας τῆς ἀλκίμου Μάνης; τίνα δὲν συγκινοῦσιν αἱ εὐπετεῖς στροφαὶ τοῦ νέου Ἕλληνος Βάρδου ἐν τῇ Τουρκομάχῳ Ἑλλάδι;

«Ἀλλ' ἔρχεταί τις καὶ ἀνορθοῦνται
Ὅλοι συνάμα οἱ βουλευταί,
»Καὶ ψιθυρίζοντες συνωθοῦνται
»Οἱ πολυάριθμοι θεαταί.

»Ἥρως, γενάρχης δέκα ἡρώων,
»Ὡς ὁ μαρμάρινος Λαοκόων,
»Ὑπὸ γαλήνην αὐτὸς προσώπου
»Νὰ κρύψῃ σάλον καὶ σπαραγμὸν
»Χιλιοπλήγου ζητεῖ ἀνθρώπου·
»Τῆς Σπάρτης εἶναι ὁ Ἡγεμών.

Ὁ γέρων Πέτρος Μαυρομιχάλης
»Ὀρθὴν ἀκόμη καὶ ὑψηλὴν
»Φέρει ἐπάνω πλάτης μεγάλης
»Τὴν λευκανθεῖσάν του κεφαλήν.

»Νεφελογείτων καὶ ἀσπροχαίτης
»Ὅμοιος στέκει ὁ Ταϋγέτης,
»Ἐπάνωθέν του τὸν ὑψικράκτην
»Ἀκούων πάντοτε κεραυνὸν
»Καὶ κάτωθέν του τὸν καταρράκτην
»Καὶ τὸν Βορέαν καταφρονῶν.

. . . . . .

»Τὸν Κυριακούλην χεῖρά μου μίαν
»Ἔτειν' μέχρι τῶν θεσπρωτῶν».—
»Καὶ εἰς τὴν Εὔβοιαν τὸν Ἠλίαν
»Πλὴν στερημένος μένω αὐτῶν»...

Ἔνδοξος ἡγεμὼν τῆς Μάνης ἀπὸ τοῦ 1815—1821 ἦτο ὁ Πέτρος Μαυρομιχάλης (Πετρόμπεης), πάππος τῆς Φωτεινῆς. Οὗτος συνενοούμενος μετὰ τῶν Φιλικῶν, τῶν ἐπισημοτέρων ὁπλαρχηγῶν, καὶ ἀποστέλλων ὡς ἀρχιστράτηγος τῆς Σπάρτης διακηρύξεις εἰς τὰς Μεγάλας Δυνάμεις, ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ Ἀγῶνος τῶν Ἑλλήνων ὕψωσε πρῶτος κατὰ Μάρτιον τοῦ 1821 τὴν ἐθνεγερτήριον σημαίαν ἐπὶ τοῦ χιονοβάτου Ταϋγέτου, ἀναγράφουσαν τὴν ἀρχαίαν τῆς Σπάρτης ρήτραν «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς». Τοὺς δὲ υἱούς του ὁ μέγας πατριώτης ἀπέστειλε νὰ πολεμήσωσιν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος, ἐξ ὧν τρεῖς ἔπεσαν ἡρωικῶς εἰς τὰς ἐπάλξεις τοῦ Ἀγῶνος.

Ἀφοῦ ἡ χρυσόπτερος Νίκη ἔστεψε τὰ ὅπλα τῶν Ἑλλήνων, ὁ Πετρόμπεης ἐξελέγη Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας καὶ βραδύτερον Γερουσιαστής. Τὸν θάνατόν του ἐπελθόντα ἐν ἔτει 1848 ἐθρήνησεν ἡ Ἑλλάς, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διέταξεν ἐπὶ τούτῳ πενθήμερον πένθος.

Οἱ ἐπιζήσαντες τοῦ ἀγῶνος υἱοί του κατέλαβον τὰ ὑψηλὰ τῆς Πατρίδος ἀξιώματα. Ἐκ τούτων ὁ Δημήτριος, ὁ ὡραῖος καὶ εὐσταλὴς τῆς ἐποχῆς του ἱππότης, διεκρίθη ὡς ὑπασπιστὴς τοῦ βασιλέως Ὄθωνος καὶ ὑπουργός· ὁ δὲ Ἀναστάσιος ὡς βουλευτὴς καὶ Γερουσιαστής. Ἡ σύζυγος τοῦ Ἀναστασίου, γόνος μεγάλης Σπαρτιατικῆς οἰκογενείας, ἦτο τύπος Ματρώνας Ἑλληνίδος· ἐτιμᾶτο ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ διὰ τὰ γενναῖα φρονήματά της, καὶ ἔφερεν ἐν τῇ Αὐλῇ τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας τὸν τίτλον «Ἐπίτιμος Κυρία». Θυγάτηρ αὐτῶν ἦτο ἡ ἐπιφανὴς Φωτεινή, ἥτις μετὰ τῆς πλειάδος τῶν ἀδελφῶν της ἀπετέλουν τὸ χάρμα τοῦ βίου των. Πεπροικισμένη μὲ εὐγενῆ ἰδιοφυίαν, ἔξοχον διάνοιαν, θαυμαστὸν κάλλος ἦτο ἡ ἐξέχουσα γυναικεία προσωπικότης τῆς ἐποχῆς της. Εἶχε πλάσσει ἐν τῇ διανοίᾳ της κόσμον ὑψηλότερον καὶ ἰδανικώτερον, ὁπόθεν ἐπισκοποῦσα ἔδρα ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ. Ἔχουσα ἰδίας πεποιθήσεις καὶ ἀρχὰς ἔθετε πάντοτε τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ οἴκου καὶ τὴν ἰδέαν τῆς πατρίδος ὑπεράνω παντὸς λόγου πολιτικοῦ, πάσης κλίσεως καὶ συμπαθείας της. Ἀνωτέρα μικρῶν ἰδεῶν καὶ φιλοδοξιῶν, ὑψηλόφρων, ἄνευ ἐγωιστικῆς ὑπεροψίας διέχεε τὸν πλοῦτον τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας εἰς κρουνοὺς στοργῆς, φιλίας καὶ εὐπροσηγορίας. Ἡ ἀληθὴς ἀγάπη ἦτο τὸ ἔμβλημα τῆς ὡραίας ψυχῆς της. Αἱ ἐκπεμπόμεναι ἀκτῖνες τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων της διεσκεδαζον καὶ αὐτὰ τῆς ψυχρίας τὰ νέφη, καὶ ἐφώτιζον τὴν γαλήνην τῆς ἀγάπης

καὶ τῆς συγγνώμης. Οὐδείς, ἀνομολογοῦσιν οἱ πάντες, οὐδεὶς ὁ μὴ θαυμάσας καὶ λατρεύσας ἐν αὐτῇ τὴν λεπτὴν ἑλληνικὴν καλλονήν, τὴν διαυγῆ διάνοιαν, τὴν εὐγενῆ καρδίαν. Ἦτο ἡ εὐφημουμένη καὶ ἀγαπωμένη ἐν τῇ Ἀθηναϊκῇ κοινωνίᾳ· τῇ κοινωνίᾳ ἐκείνῃ, τῇ ὀργώσῃ πρὸς πρόοδον καὶ πολιτισμόν, τῇ ἀνακαινιζομένῃ ἐκ πολλῶν ὀθνείων, τῇ συγκινουμένῃ εἰς πᾶν καλὸν καὶ ὡραῖον καὶ ἐμπνεομένῃ μὲ τὰ ᾄσματα τῶν Βάρδων της, ὑμνούντων τὴν φιλοπατρίαν, τὸν ἔρωτα, τὸ κάλλος.

Ἡ χώρα των ὑψιπετεῖς ἐτόνισε μελῳδίας διὰ τὴν Φωτεινὴν Μαυρομιχάλη. Δεχθεῖσα τὸ πρῶτον τοῦ ἡλίου μειδίαμα παρὰ τὰ διαυγῆ ὕδατα τοῦ Εὐρώτα, ἐν τῇ ἀλκίμῳ Σπάρτῃ τὸ 1826 ἔτος, νεαρὰ περιβεβλημένη δόξαν καὶ αἴγλην ἐχαιρέτισε τὸν αἴθριον τῆς Ἀττικῆς ὁρίζοντα. Αἱ Μοῦσαι καὶ αἱ Χάριτες θερμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου της ἐπέθηκαν ἀσπασμόν. Ἡ Πατρὶς καὶ ἡ Πολιτεία προσηκόντως ἐτίμησαν τὴν ἀπόγονον τοῦ Πετρόμπεη διὰ τὰ ἔξοχα προτερήματά της καὶ μὲ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα, τῶν χρόνων ἐκείνων, «Κυρία τῆς Τιμῆς» τὴν προσηγόρευσαν.

Εὐφάνταστος, ποιητική, εὐμοιροῦσα ἑλληνικῆς παιδείας, ὁμιλοῦσα τὴν ἰταλικήν, γερμανικὴν καὶ γαλλικήν, χαριεστάτη τοὺς τρόπους καὶ ἀκριβεστάτη περὶ τὴν ἐθιμοτυπίαν ἐφείλκυσε τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν θαυμασμὸν ὁμοφύλων καὶ ξένων, ἅμα εἰσῆλθεν εἰς τὴν Αὐλὴν κατὰ τὸ 1844. Ἰσχυρὰ ἐστεμμένη διάνοια, μεγαλεπιβούλου Βασιλίσσης, ποιητικὴ καρδία ὑψηλόφρονος Ἑλληνίδος συναντηθεῖσαι ἠννοήθησαν καὶ ἠγαπήθησαν. Δεσπόζει ἡ Ἄνασσα διὰ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πνεύματος, τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως, τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώματος· ἐπιβάλλει καὶ θέλγει ἡ «Κυρία τῆς Τιμῆς» διὰ τοῦ αἰσθήματος τῆς καρδίας, τῆς γλυκύτητος, τῆς προσηνείας. Εἶναι γλυκερὰ ἡ ἀνάμνησις τῶν φαιδρῶν χρόνων τῆς τότε Αὐλῆς, ἐν οἷς ἡ γοητεία καὶ ἡ ἔμπνευσις τῆς ψυχῆς ἔπλεον εἰς ὠκεανὸν ἐλπίδων καὶ πατριωτικῶν πόθων μεγάλων· ὅτε πάντες ἀνθημιλλῶντο περὶ τὴν ἐξάσκησιν καὶ ὑπεροχὴν τῶν λεπτῶν αἰσθημάτων, τῶν τρόπων καὶ τῆς συμπεριφορᾶς, καὶ περὶ τὴν βελτίωσιν τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος, ἀγλαῶς περιβάλλοντος τὴν πορφύραν τοῦ Θρόνου.

Σωτηρία Ἀλιμπέρτη

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΑΣΜΑΤΑ

Πόσαι ἁβραὶ δεσποινίδες καὶ νεαραὶ κυρίαι θὰ γελάσωσιν, ἀπαξιοῦσαι ἀναγνώσεως τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς· καὶ διατί; διότι ἡ ἐπιγραφὴ πραγματεύεται περὶ χοροῦ Ἑλληνικοῦ. Ἐὰν ὅμως ἔβλεπον περὶ χοροῦ Γαλλικοῦ, ὦ! τότε θὰ ἔσπευδον βραδέως καὶ μετὰ προσοχῆς νὰ μελετήσωσι τὸ λαμπρὸν χωρίον τὸ περὶ αὐτοῦ πραγματευόμενον.

Ὤ, τί πρόστυχος! θὰ εἴπωσιν, εἶμαι πεπεισμένη, αὐτὸς ὁ Ἑλληνικὸς χορός· ἂς ἀφήσωμεν εἰς τοὺς χυδαίους νὰ χορεύουν αὐτόν· δι' ἡμᾶς ἁρμόζει μόνον τὸ βάλς, τὰ κοτιλλιόν, οἱ λανσιέδες καὶ τόσοι ἄλλοι ὡραῖοι χοροί. Ἤκουσα, καὶ μετὰ λύπης ἀναγκάζομαι νὰ γράψω τοῦτο, ἤκουσα νεαρὰν Ἑλληνίδα προσκληθεῖσαν νὰ χορεύσῃ Ἑλληνικὸν χορόν, μετὰ τερατώδους μορφασμοῦ ν' ἀποποιῆται λέγουσα· «δὲν ἔχω ἰδέαν τοῦ τοιούτου χοροῦ, θὰ βηματίσω ὡς παιδίον τὰ πρῶτα βήματα».

Δὲν εἶναι φρικτὸν ἐκ στόματος Ἑλληνίδος ν' ἀκουσθῇ τὸ τοιοῦτον; Ἐὰν ξένη τις ἤκουε τὰς ἱεροσύλους ταύτας λέξεις, θὰ ἐλεεινολόγει βεβαίως καὶ τὴν κόρην καὶ τὸ ἔθνος, εἰς ὃ ἀνήκει. Διότι οὐδεὶς ἄλλος, ἄλλης ἐθνικότητος, ἔστω καὶ βάρβαρος ἐὰν εἶναι, δὲν περιφρονεῖ οὕτω τὰ πάτρια ἤθη καὶ ἔθιμά του. Μόνοι ἡμεῖς ἐνστερνιζόμεθα πᾶν ὅτι ξένον, ὡσὰν νὰ μὴ ἔχωμεν τίποτε ἰδικόν μας, τίποτε ἐκ τῶν προγόνων νὰ μή ἔμεινεν εἰς ἡμᾶς.

Ἀφοῦ τόση καταβάλλεται προσπάθεια πρὸς ἐκμάθησιν ξένων χορῶν, διατὶ νὰ μὴ παρακαλῶμεν τὰς μητέρας ἡμῶν, αἵτινες, πᾶσαι μηδεμιᾶς ἐξαιρουμένης, ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης κοινωνικῆς τάξεως μέχρι τῆς κατωτάτης, οὐδόλως, νομίζω, ἀγνοοῦσι τοὺς χοροὺς τούτους, τοὺς καθαρῶς Ἑλληνικούς, (καὶ οὐχὶ τοὺς Ἀσιατικοὺς διότι δὲν ὁμιλῶ περὶ τούτων), διατὶ λέγω νὰ μὴ παρακαλέσωμεν αὐτάς, ὅπως μᾶς διδάξωσι, καὶ ἀμισθεὶ μάλιστα, τοὺς ὡραίους αὐτοὺς χοροὺς τοὺς μετὰ χάριτος καὶ ἀξιοπρεπείας χορευομένους καὶ συνοδευομένους ὑπὸ ᾀσμάτων τὰ μάλιστα ὡραίων καὶ πατριωτικῶν.

Δὲν λέγω νὰ μὴ διδασκώμεθα καὶ τοὺς ξένους, διότι εἶναι ἀπαραίτητοι σήμερον. Ἀλλὰ νὰ μὴ παραμελῶμεν παντάπασι τοὺς χοροὺς καὶ τὰ ᾄσματα ἐκεῖνα, διὰ τῶν ὁποίων ἐνεπνεύσθησαν αἱ προμήτορες ἡμῶν ὑπὸ τοσούτων ὑψηλῶν καὶ γενναίων αἰσθημάτων.

Πέπεισμαι ὅτι, ὅσον καὶ ἂν φανῇ βαρὺ τοῦτο, θὰ γενῇ ἀποδεκτὸν καὶ πᾶσα μήτηρ θὰ φιλοτιμηθῇ πρώτη νὰ μεταδώσῃ εἰς τὴν θυγατέρα ἐκεῖνο, ὅπερ παρὰ τῆς μητρός της ἔμαθεν, ἵνα μὴ ὁσημέραι ἐκλείψῃ καὶ λησμονηθῇ καθ' ὁλοκληρίαν. Καὶ αἱ θυγατέρες ὡσαύτως δὲν θὰ ὀνομάζωσι πλέον χυδαίους τοὺς χοροὺς τούτους, καὶ οὔτε θὰ μορφάζωσιν, ἐὰν εἰσέτι ρέει αἷμα Ἑλληνικὸν εἰς τὰς φλέβας των.

Δις Αἰκατερίνη Κ. Τριανταφύλλου

ΑΠ' ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΣΙΚΑΓΟΝ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΙΔΟΣ

ΚΕ'.

Θὰ ἦτον ἀτελὴς ἡ εἰκών, ἣν ἐδώκαμεν περὶ τῆς παρήλικος κόρης ἐν Ἀμερικῇ, ἐὰν περιοριζόμεθα εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς κοινωνικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς μόνον δράσεώς της. Ὅ,τι χαρακτηρίζει ἰδίᾳ τὴν γυναῖκα, εἰς ὅ,τι ὅλοι ἐφιστοῦν τὴν προσοχήν των εἶναι ἡ μορφή, ἡ ἐξωτερικὴ ἐντύπωσις, ἡ ἔκφρασις, ἡ φυσιογνωμία.

Εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ παρῆλιξ κόρη ἔχει ἴδιόν τινα ἐξωτερικὸν τύπον. Ἐν εἶδος προώρου μαρασμοῦ, ἐνδημικῆς, οὕτως εἰπεῖν, μελαγχολίας ὑποτυποῦται ἐπὶ τοῦ προσώπου της. Ἔκφρασίς τις ἀβεβαιότητος, ἀμφιβολίας, δισταγμοῦ, δυσπιστίας πλανᾶται πάντοτε ἐπὶ τῶν χειλέων της, ἐπὶ τῶν βλεμμάτων της. Τὸ μειδίαμά της οὕτω συνεχέστερον ὁμοιάζει πρὸς μορφασμὸν εἰρωνικόν, πικρόν, περίλυπον, ἢ διερμηνεύει αἰσθήματα ἀγάπης, εὐχαριστήσεως, συμπαθείας. Καὶ ὁ τοιοῦτος μορφασμὸς ἀφίνει ὀπίσω του ἀνεξιτήλους ρυτίδας, αἵτινες πρόωρα διαυλακοῦσι τὰ πλάγια τοῦ στόματος, τῶν ὀφθαλμῶν, τὰς παρειάς, τὸ μέτωπον. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς πόθος, οὐδεμία εὐγενὴς φιλοδοξία, οὐδὲν ὄνειρον πρὸς πραγματοποίησιν κάμνει τὴν καρδίαν της νὰ πάλλῃ ἰσχυρότερον, ἢ ὠθεῖ τὸ αἷμα εἰς ταχυτέραν καὶ πυρε-

τώδη πως κίνησιν, ἀλλ' οὔτε βίος ἐνεργείας καὶ δράσεως ἐνδυναμόνει τοὺς μῦς καὶ τὰ νεῦρά της, ἡ παρῆλιξ κόρη παρ' ἡμῖν ἰδίᾳ μαραίνεται, ὠχριᾷ, πλαδκροῦται ἐνωρίτατα, ἐν σχέσει πάντοτε πρὸς τὴν ἔγγαμον ὁμήλικά της.

Ἡ Ἀμερικανὶς τοὐναντίον καὶ ὅταν ἔτι πεντήκοντα ὅλους χειμῶνας φέρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων της εἶναι θαλερωτάτη καὶ ὡραία, ὡς ὅλαι αἱ ἔγγαμοι γυναῖκες τῆς ἡλικίας της. Ἔχει ὡς ἐκεῖναι τὸ θάρρος τῆς λευκῆς, τῆς παλλεύκου κόμης της, ἣν φιλοκάλως διασκευάζει, καὶ ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀκτινοβολεῖ πάντοτε μέτωπον εὐρύ, εὐφυές, χαρακτηρίζον ὅλην τὴν δύναμιν καὶ τὴν ζωτικότητα τοῦ περιεχομένου του. Ὁ γέλως της εἶναι ἄπλετος, κρυσταλλώδης, ὡς τὸ βλέμμα της εἶναι εὐθύ, βέβαιον, οὔτε καταβιβαζόμενον σεμνοτύφως καὶ ἀκαίρως, οὔτε χανόμενον εἰς ρεμβασμοὺς δυσαρμόστους εἰς τὴν ἡλικίαν της. Ἔχει τὴν αἴθουσάν της, τὰς φίλας καὶ τοὺς φίλους της. Ὁμιλεῖ ἐλευθέρως περὶ παντὸς ζητήματος, εἶναι δὲ ἰδιαίττα ἐπιεικής, καλή, ἀπείρως καλὴ δι' ὅλους.

Ἡ παρῆλιξ κόρη, εἰς ἣν ἀνῆκον ὅλα τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα τὰ ὁποῖα περιεγράψαμεν, ἐδέχτο τοὺς φίλους της εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ λαϊκοῦ σπουδαστηρίου της. Ἐδῶ γνωρίζω τοὺς πλουσίους φίλους μου πρὸς τοὺς πτωχούς, μᾶς ἔλεγε, καὶ ἐκ τῆς γνωριμίας ταύτης προκύπτει πάντοτε καλὸν καὶ διὰ τοὺς μὲν καὶ διὰ τοὺς δέ.

Καὶ βεβαίως προέκυπτε μέγα καλόν, ἀφοῦ εἰς διετίας διάστημα τόσα ἱδρύθησαν ἐκεῖ ἄσυλα, τόση περιεθάλπετο ἔνδεια καὶ ἀθλιότης, τόση παρείχετο ἀνακούφισις καὶ παρηγορία πρὸς τοὺς δυστυχεῖς.

Τὸ γυμναστήριον τῶν πτωχῶν.

Τὴν φιλανθρωπίαν αἱ γυναῖκες τὴν ἐννοοῦν βεβαίως διαφορετικὰ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας. Αἱ Ἀμερικανίδες μάλιστα γυναῖκες τὴν ἐννοοῦν διαφορετικώτερα ἀπὸ ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον. Ἐκεῖ φιλανθρωπία δὲν θὰ εἴπῃ νὰ δίδετε μόνον ἄρτον εἰς τὸν πεινῶντα, στέγην εἰς τὸν ἄστεγον, ἐνδύματα εἰς τὸν γυμνόν, νοσηλείαν εἰς τὸν ἀσθενῆ. Ὑπεράνω αὐτῶν τίθεται ἡ ἰδέα, ἡ ἀληθῶς κατ' ἐξοχὴν φιλάνθρωπος, πῶς νὰ προληφθῇ ἡ πεῖνα καὶ αἱ στερήσεις καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς νοσηλείας.

Ἡ ὑγιεινὴ λοιπὸν τῶν πτωχῶν δίαιτα, ἡ σωματικὴ αὐτῶν ὑγιὴς ἀνάπτυξις, ἡ ἐνίσχυσις καὶ τόνωσις τοῦ νευρικοῦ καὶ μυϊκοῦ συστήματος, ἡ καθαριότης, ἡ ἐξάσκησις εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ἡ ἔγκαιρος παροχὴ τοιαύτης, ἰδοὺ ἡ κατὰ τῆς ἀθλιότητος τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς προληπτικὴ δίαιτα τῶν Ἀμερικανῶν.

Παραπλεύρως λοιπὸν εἰς τὸ Ἄσυλον τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατίδων, παραπλεύρως εἰς τὸ εὐθηνόν, ἀλλ' ὑγιεινὸν ἑστιατόριόν των, παραπλεύρως εἰς τὰ λαϊκὰ σπουδαστήρια, εἰς τὸ μέσον ὅλων αὐτῶν ὡς θερμαγωγὸς καὶ ζωηφόρος ἑστία ὑψοῦται σεμνὸν καὶ ἀπέριττον τὸ γυμναστήριον. Δὲν εἶναι ἐν ὑπαίθρῳ. ἀλλ' ἐστεγασμένον καὶ προφυλαγμένον πανταχόθεν, ἕνεκα τοῦ εὐμεταβλήτου καιροῦ καὶ ἰδίᾳ τῶν συνεχῶν βροχῶν καὶ χιόνων. Αἴθουσα διὰ τοὺς ἄνδρας, αἴθουσα διὰ τὰς γυναῖκας χωριστά, ἐφωδιασμέναι ἀμφότεραι μὲ ὅλα τὰ γυμναστικὰ ἀντικείμενα, μὲ ἁλτῆρας καὶ τραπέζια καὶ σιδηρᾶς σφαίρας καὶ πᾶν ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν ρυθμικὴν καὶ κανονικὴν τοῦ σώματος ἐξάσκησιν. Πληθὺς ποδηλάτων παντὸς εἴδους καὶ μεγέθους εἶναι παρατεταγμένα εἰς τὰς αἰθούσας ταύτας. Ἀλληλοδιαδόχως δὶς τῆς ἑβδομάδος πᾶσαι καὶ πάντες οἱ ἀσκούμενοι δικαιοῦνται νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ ποδήλατα ταῦτα ἐπὶ δύω ἑκάστοτε ὥρας, εἴτε εἰς περίπατον ἀνὰ εἶαν δήποτε τῆς πόλεως διεύθυνσιν, εἴτε εἰς ἐκδρομὴν ἐξοχικήν. Καὶ ἵνα περισσότεροι καὶ περισσότεραι ἑλκύωνται εἰς τὰ γυμναστήρια, παρέχεται εἰς τὸν τακτικῶς καθ' ἑκάστην ἀνὰ μίαν ὥραν ἀσκούμενον ἓν ποτήριον τείου ἢ καφφὲ μετὰ ἄρτου καὶ βουτύρου δωρεάν.

Χωρὶς οὐδεμίαν νὰ ἐξασκῇ πίεσιν καὶ ἠθικὴν βίαν ἐπὶ τῶν ἀπόρων τάξεων ἡ οὕτω διοργανουμένη φιλανθρωπία, θέτουσα τὸ ἄτομον ἐκάστου συμφέρον ὑπεράνω παντὸς ὅρου καὶ κανονισμοῦ, συγχάνει ὑπὲρ αὐτῶν ὅ,τι οὔτε νομοθετικαὶ διατάξεις, οὔτε συνομοσία, οὔτε πολυώνυμοι ἑταιρίαι κατορθοῦσιν ἀλλαχοῦ.

Ἡ εὕρεσις ἐργασίας.

Τὸ παρέχον ἐργασίαν παράκειται ἀκριβῶς τοῦ γυμναστηρίου. Αἱ προϊστάμεναι κυρίαι τῶν δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν φιλανθρωπικῶν τούτων τμημάτων ἔχουν ἐν τῷ γραφείῳ τούτῳ πλήρη κατάλογον πάντων τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων καὶ ἐργοστασίων ὡς καὶ πάντων τῶν ἐμπορικῶν, μεσιτικῶν ἢ δημοσίων γραφείων τοῦ διαμερίσματος. Συγκοινωνοῦν μετ' αὐτῶν τηλεφωνικῶς διὰ τοῦ κεντρικοῦ γραφείου τοῦ τηλεφώνου. Συνεπείᾳ δὲ προγενεστέρας συνενοήσεως, πᾶς ὁ ἔχων ἀνάγκην ὑπαλλήλου, ἐργάτου, ὑπηρέτου, γραμματέως ἢ ὅ,τι δήποτε ἄλλο ἐκ τῶν δύο φύλων ἀπευθύνεται πρὸς τὸ φιλανθρωπικὸν γραφεῖον τοῦ διαμερίσματος, τὸ ὁποῖον ἐφοδιάζει μὲ συστατικὸν δελτίον τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην νὰ ἐργασθῶσι.

Ἐὰν συμβῇ ἡ ζήτησις ἐργασίας νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ διαμερίσματος, τότε οἱ ἐργάται ἐπὶ ὀκταήμερον ἀλλοδιαδόχως ἐργάζονται, καὶ οὕτω οὐδεὶς ἀποθνήσκει τῆς πείνης ἢ ἐπιβαρύνει τὸ ταμεῖον τοῦ διαμερίσματος.

Τὸ ἡμερομίσθιον ἐκεῖ τοῦ ἐργάτου πληρόνεται ἀδρότατα. Δύο δολλάρια εἶναι σχεδὸν ἡ ἐλαχίστη ἀμοιβὴ τῆς ἡμέρας διά τε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα. Ὑπηρέτρια κοινὴ πληρόνεται 7—8 δολλάρια τὴν ἑβδομάδα—40 φρ.—ἔχει δὲ δωμάτιον, τροφὴν καὶ πᾶν χρειῶδες ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐν ᾗ ὑπηρετεῖ. Μαγείρισσα καλὴ πληρόνεται ἕως δέκα πέντε δολλάρια τὴν ἑβδομάδα. Κερδίζει δηλαδὴ τὸν μῆνα 300 φρ. χρ. ὅσα ἐν Ἑλλάδι δὲν κερδίζουν οἱ χρυσοφορεμένοι λοχαγοί μας.

Μόνον οἱ ξένοι ἐργάται, οἱ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀκνηροί, ἀκατάστατοι, οἱ εἰς οὐδεμίαν ὑποβαλλόμενοι πειθαρχίαν πάσχουσιν ἐν Ἀμερικῇ. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοὺς ἀκόμη ὑπὸ εἰδικῶν φιλανθρωπικῶν σωματείων, ἰδιαιτέρα λαμβάνεται πρόνοια.

Ὑπάρχει εἰς πᾶν διαμέρισμα τῆς πόλεως ὁ χάρτης τῶν πτωχῶν ὑπὸ ἐπιτήρησιν τμητάτων, ἐν οἷς διαιτῶνται οἱ ξένοι, οἱ ζητοῦντες τύχην ἐν Ἀμερικῇ Εἰς τοιοῦτον χάρτην εἶχον τὴν ἀτυχίαν καὶ τὴν ἐντροπὴν νὰ ἴδω ἀναγεγραμμένον τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα. Ἐξακόσιοι ὅλοι Ἕλληνες ἐργατικοὶ σημειοῦνται εἰς τὸν χάρτην, ὃν μοὶ ἐπέδειξεν ἡ προϊσταμένη τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου διαμερίσματος. Εἶναι μικροπωληταὶ καρπῶν καὶ γλυκισμάτων ἀνὰ τοὺς δρόμους οἱ συμπολῖται σας, μοὶ εἶπεν ἡ κυρία. Κάμνουν ἔργον μικρῶν παιδιῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τοὺς ἀγαπᾷ πολὺ ἡ ἀστυνομία μας.

Μοὶ ἐφάνη ὅτι ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα ἐκεῖνο τῆς φιλανθρωπίας ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, ὅταν ἤκουσα τὰς χαρακτηριστικὰς αὐτὰς λέξεις διὰ τοὺς εἰς Ἀμερικὴν Ἕλληνας ἐργάτας. Χωρὶς νὰ τὸ θέλω ὅλον τὸ μέγα καὶ ἔνδοξον τῆς Λακεδαίμονος παρελθὸν παρήλασεν ὡς ἐν καλειδοσκοπίῳ ἐνώπιόν μου. Ὁ Λεωνίδας μὲ τοὺς τριακοσίους του, ὁ κατὰ χιλιάδων βαρβάρων ἀντιταχθείς, ὁ τιμήσας ἀνὰ τὸν κόσμον ὅλον τὴν μικρὰν χώραν, ἐν ᾗ ἐγεννήθη, μοὶ ἐφάνη βρέμων κεραυνοὺς καὶ κατάρας κατὰ τῶν ἀνδρῶν τούτων, οἵτινες μεταναστεύουν εἰς τοὺς ἀντίποδας τοῦ κόσμου, ἵνα ζῶσιν ὡς παρίαι, καὶ ἐργάζωνται ὡς παιδία.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΝ ΕΝ ΣΦΑΞ

Εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὸν πατριωτικὸν ζῆλον τοῦ ἐν Σφὰξ τῆς Τύνιδος μεγαλεμπόρου ὁμογενοῦς κ. Ν. Θεοδωρίδου ὀφείλεται ἡ αὐτόθι σύστασις Ἑλληνικοῦ ἀναγνωστηρίου.

Οὕτω ἅπαντες οἱ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἐκείνῃ χώρᾳ Ἕλληνες ἀποκτῶσι κέντρον ἑνότητος, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ μελέτης τῶν ἔργων τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας θὰ ἀναζωπυροῦται ὁ πρὸς τὰ πάτρια ἐνθουσιασμός, θὰ ἐπιτυγχάνηται ἡ Ἑλληνοπρεπὴς μόρφωσις, θὰ ἀναπτύσσωνται αἰσθήματα εὐγενῆ καὶ ὡραῖα ὑπὲρ τῆς κοινῆς πατρίδος.

Τὸ ἔργον τοῦ κ. Ν. Θεοδωρίδου ἐξόχως πατριωτικὸν τιμᾷ τὸν ἄνδρα, ὃν συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας. Παρακαλοῦμεν δὲ τοὺς συγγραφεῖς Ἑλληνικῶν ἔργων νὰ ἀποστείλωσιν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον ἐκ τῶν ἔργων των εἰς τὸ νεοσύστατον τοῦτο ἀναγνωστήριον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ ξένῃ τιμᾷ ἀληθῶς τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν Ε. Π. **Halta Balea.** Συνεμορφώθημεν ὁδηγίαις σας.—Κον Ἰ. Χρ. **Μίνετ-ελ-Γκάμ.** Μόνον φρ. 2. Ζητούμενα ἀπεστάλησαν.—Καν Εὐ. Τρ. **Βάρναν.** Ἐπιστολή σας μετὰ φρ. 100 ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν δι' εὐγενῆ φροντίδα. Γράφομεν. — Κον Ξ. Μ. **Βιρκέτ-Ελ-Σάδ.** Φρ. χρ. 20 ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.—Καν Εὐ. Π. **Βουκουρέστιον.** Συνδρομὴ Οἴκ ἐλήφθη. Ὑπόλοιπα φύλλα αὐτῆς ἀποστέλλονται. 6ον καὶ 7ον ἐξεδόθησαν. — Καν Ε. Δρ. **Σύρον.** Συνδρομή σας ἐλήφθη μετ' ἀντιτίμου 2 ἡμερολογίων. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνθουσιώδεις ὑπὲρ «Ἐφημ. Κυριῶν» λόγους. Φύλλα ἀποστέλλονται.—Κον Π. Π. **Ρέθυμνον.** Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς δι' εὐγενὲς ἐνδιαφέρον ὑπὲρ «Ἐφημ. Κυριῶν». Οἰκιακῆς ἀπεστάλησαν 5, 6, 7 ἀριθμοί. — Καν Δ. Μ. **Κ/πολιν.** Καλὴ ἡ θρησκευτικὴ ἐπίβλεψις; Ἀλλ' ἄνθρωποι μὴ ζῶντες εἰς τὸν κόσμον, μὴ ἔχοντες ποτε οἰκογένειαν, δύνανται νὰ ἐννοῦν πῶς πρέπει νὰ μορφώνωνται νεάνιδες; Ἀμφιβάλλω.—Κον Μ. Γ. **Καλαφάτ.** Ὄχι 69, ἀλλὰ 60 μόνον φρ. χρ. ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν δι' εὐγενῆ φροντίδα. — Καν Π. Ν. Γ. **Τεργέστην.** Τὰ ἕτερα πέντε ἀπεστάλησαν. Πληρώσατε ἀντίτιμον καὶ τούτων εἰς τὸν αὐτόσε ἀντιπρόσωπόν μας.—Καν Μ. Α. Ζ. **Σάμην Κεφαλληνέας.** Ἐστάλησαν ἐκ δευτέρου.—Καν Αἱ. Στ. **Κύθηρα.** Ἀντίτιμον ἡμερολογίων ἐλήφθη. Εὐγνωμονῶ ἀπείρως δι' εὐγενῆ φροντίδα.—Καν Κ. Γ. Φ. **Λεύβαθῶ.** Σᾶς ἀπεστάλη τὸ τοῦ 93 μὲ ἠριθμημένον φύλλον 94. Ἡ ἀποστολὴ ἀναριθμήτου ἐγένετο κατὰ λάθος. Ἡ τόσον κολακευτικὴ δι' ἐμὲ ἐπιθυμία σας ἐκπληρωθήσεται προσεχῶς.—Κον Μ. Β. **Γύθειον.** Δρ. 10 ἐλήφθησαν. Ἐξοφλήσατε τὸ 93 τῆς «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν» καὶ ὄχι τὸ 94. — Καν Π. Π. **Καλαφάτιον** Ἐστάλη.—Δα Μ. Μπ. **Ζάκυνθον.** Οἱ ἀποσταλησόμενοι ἀριθμοὶ προσφέρονται εὐχαρίστως. Σημειώσατέ τους ὅμως καὶ πάλιν. Εὐγνωμονοῦμεν δι' εὐγενῆ προθυμίαν.—Καν Σ. Π. Κρ. **Σπάρτην.** Ἐπιστολή σας μετὰ δρ. 18 ἐλήφθη. Πολλὰς καὶ θερμὰς εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ φροντίδα.—Καν Εὐ. Στ. **Σόφιαν.** Ἐλήφθησαν. Ἐκδοθέντα φύλλα Οἰκιακῆς 7)βρίου καὶ 8)βρίου ἐστάλησαν. Χρώματα ζωγραφικῆς προμηθεύεσθε παρὰ τοῦ χρωματοπωλείου Ξανθάκη ἢ τῶν Ἀδελφῶν Ρωμαΐδων. Ἀλλὰ διατί ὄχι ἐκ Βιέννης, ὅπου καὶ πλησιέστερον καὶ ἀφθονία χρωμάτων καὶ ποικιλία εἰδῶν.—Καν Μ. Α. **Σάμον.** Δὲν δύνατοί τις δι' ἀλληλογραφίας νὰ ἀναπτύξῃ ἐν τόσῳ μέγα καὶ δυσχερὲς ζήτημα. Πλεῖστα σχετικὰ ἄρθρα ἔχομεν μέχρι τοῦδε

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Χωρὶς νὰ δύνατκι κἂν νὰ προφέρῃ μίαν λέξιν, μοὶ ἐδίδαξε νὰ διαπλάττω τὸν πηλόν. Πρέπει νὰ πιστεύσω ὅτι ὑπῆρχεν ἐν ἐμοὶ καλλιτεχνική τις προδιάθεσις, διότι τ' ἀντικείμενα ἐγεννῶντο, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ τὰ δάκτυλά μου. Πᾶν ὅ,τι ἔβλεπον μοὶ ἐχρησίμευεν ὡς πρότυπον, τὰ ζῶα τῆς αὐλῆς, τ' ἄνθη τοῦ κήπου, αὐτὰ ἔτι τ' ἀγάλματα καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τῆς ἐκκλησίας. Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἐλέους εὗρον τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀντικείμενα θαυμάσια, καὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι θὰ ἐγενόμην βραδύτερον μέγας καλλιτέχνης· οὕτω δὲ ἐφέροντο πρός με μεθ' ὅλως ἐξαιρετικῆς εὐμενείας. Ἤμην δωδεκαετὴς ὅτε ἡ ἡγουμένη ἡ ὁποία μὲ εἶχε λάβει παρ' ἑαυτῇ μὲ ἠγάπα, ἀλλ' ἀπέθανεν αἰφνιδίως. Ἦτο γυνὴ καλοκάγαθος, εὐμενεστάτη.

Ἡ διάδοχος αὐτῆς δὲν τῇ ὡμοίαζε ποσῶς.

Ἀπότομος, νευρικὴ καὶ τραχεῖα, ἦτο πάντοτε τυραννικωτάτη.

Ἐν πρώτοις, ἤρχισε νὰ καταχραυγάζῃ κατὰ τῶν καταχρήσεων, αἵτινες, ἔλεγε παρεισέφρυσαν εἰς τὸ ἵδρυμα καὶ ἠθέλησε νὰ τὰς ἀνορθώσῃ.

Ἐφωδιασμένη διὰ τοῦ κανονισμοῦ, ἀπεφάσισε μεταξὺ ἄλλων, πάντα τὰ ὀρφανὰ τὰ ἔχοντα ἡλικίαν δώδεκα ἐτῶν νὰ ἀναχωρήσωσιν ἐκ τοῦ ἱδρύματος, καὶ ν' ἀρχίσουν νὰ κερδίζουν μόνα των τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Μᾶς ἐτοποθέτησε τότε εἰς διαφόρους ἀγρεπαύλεις τῆς χώρας. Μάτην παρετήρησάν τινες αὐτῇ ὅτι αἱ καλλιτεχνικαί μου τάσεις μὲ ὤθουν μᾶλλον πρὸς καλλιτεχνικόν τι ἐργαστήριον, καὶ ὅτι θὰ ἐγινόμην καλλίτερος καλλιτέχνης ἢ ἁπλοῦς ἐργάτης. Αὕτη ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Ἄ! ναί, εἶπε, ἔχει τάσεις νωθρότητος, τάσεις τυχοδιωκτικάς.

Κατ' αὐτὴν αἱ ἐργασίαι τῶν ἀγρῶν θὰ καθίστων ὑγιέστερον τὸ διεστραμμένον μου πνεῦμα, καὶ θὰ διώρθωσον τὴν φύσιν μου. Βαθύτατα ἀποτεθαρρημένος καὶ δυστυχὴς ἠναγκάσθην ἐν τούτοις, νὰ ὑποταχθῶ. Ἀλλὰ ἡ τύχη κακῶς μὲ ὑπηρέτησεν.

Οἱ χωρικοὶ πλησίον τῶν ὁποίων μὲ ἐτοποθέτησαν ἦσαν ἀγροῖκοι, ἄπληστοι καὶ σκληροί· νὰ μένω μετ' αὐτῶν ὑπῆρξε δι' ἐμὲ μετ' ὀλίγον κόλασις ἀφόρητος. Ὁ βίος ὃν διήγαγον μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν μὲ εἶχε συνειθίσει εἰς τὸ ταχύ των ἔργον. Ἐνῷ ἔλεγε ταῦτα ὁ Ρόβέρτος, νεαρὸς κύριος, σύνοικός του προφανῶς, ἀνήρχετο τὴν κλίμακα.

— Ποῖος εἶναι ὁ κύριος αὐτός, ἠρώτησεν ὁ φίλος του.

— Εἶναι ὁ σύζυγος τῆς κυρίας, περὶ ἧς σοὶ εἶχον ὁμιλήσει. Ὀνομάζεται Ἀνδρέας, ὅπερ προφανῶς δὲν εἶναι ἢ τὸ ἥμισυ τοῦ ὀνόματός του. Τὸ ἕτερον, τὸ ἀληθές, τὸ κρύπτει.

— Βεβαίως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουσιν ἐκπέσει τῆς προτέρας αὐτῶν κοινωνικῆς θέσεως.

— Τίς γνωρίζει τὸ δράμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἔλαβε χώραν ἐν τῷ βίῳ; Ἀπό τινων ἡμερῶν δὲν εἶδον διόλου τὴν νεαρὰν γυναῖκα. Ὅπως δήποτε, δὲν εἶναι εὐτυχεῖς. Ἡ θυρωρὸς τοὐλάχιστον μὲ εἶπεν ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πληρώσουν τὸ τελευταῖον ἐνοίκιόν των.

— Ἄκουσε, Ρόβέρτε . . . δοκίμασε νὰ τῆς εἰπῇς, ὅτι, ἂν θέλῃ νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον μόνον διὰ τὴν προτομήν της, ὅπως τὴν ἔκαμες σύ, θὰ τῆς πληρώσω ὅσα καὶ ἂν μοῦ ζητήσῃ. Ἐννοεῖς ὅτι τὸ ποσὸν μοῦ εἶναι ἀδιάφορον. Εἴτε πενῆντα φράγκα διὰ κάθε φοράν, εἴτε ἑκατὸν σὲ ζητήσῃ, δύνασαι νὰ τὰ ὑποσχεθῇς. Οὕτω θὰ ἠμπορέσουν νὰ πληρώσουν καὶ τὸ ἐνοίκιόν των.

— Ἂν ἔβλεπες ἄποχ τὴν κυρίαν Ἀνδρέου θὰ ἠννόεις ἀμέσως ὅτι θὰ μοῦ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ τολμήσω νὰ τῇ ἀποτείνω τὸν λόγον καὶ ν' ἀποφασίσω νὰ τῆς κάμω τοιαύτην πρότασιν.

— Τέλος πάντων κάμε ὅπως θέλῃς καὶ ὅπως δυνηθῇς. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἂν ἠμπορέσῃς νὰ τὸ κατορθώσῃς, θὰ μὲ ὑποχρεώσῃς.

Ἦτο ἀργά.

Ὁ Γεώργιος ἔσφιξε τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του.

— Καλὴν Κυριακήν, λοιπόν, εἶπεν ὁ Ζωγράφος, καὶ εὐχαριστῶ!

Εἰς τὸν διάδρομον καὶ εἰς τὴν κλίμακα ἐπεκράτει σκότος βαθύ.

— Ἔσβυσαν τὸ γκάζ, εἶπεν ὁ γλύπτης. Περίμενε νὰ σοῦ φέξω.

Καὶ μὲ τὸν λαμπτῆρα εἰς τὴν χεῖρα κατῆλθεν μέχρι τινὸς συνοδεύσας τὸν φίλον του.

Ὅταν ἀνῆλθε, τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουε στεναγμοὺς καὶ λυγμοὺς ἀπὸ ἓν τῶν παρακειμένων εἰς τὰ ἰδικά του δωματίων.

δημοσιεύσει. Ἤδη ἠρχίσαμεν δημοσιεύουσαι ἐν τῇ Οἰκιακῇ σειρὰν ἄρθρων περὶ ἀνατροφῆς παίδων, παρακολουθοῦσαι τὸ μικρὸν ἀπὸ τῆς ἐμβρυώδους ἔτι καταστάσεως μέχρι τῆς τελείας ἀναπτύξεώς του.—Κον Κ. Ν Κ. **Καβάλλαν**. Δυστυχῶς ἀπό τινος παρατηρεῖται μεγάλη ἀταξία εἰς τὰ Ὀθωμανικὰ ταχυδρομεῖα. Κατακρατοῦνται φύλλα εἰς τὰ πλεῖστα ἐκ τούτων.—Κον Π. Π. **Ἰωάννινα**. Ἡμερολόγιον ἀπεστάλη. —Κον Στ. Β. **Ἀλεξάνδρειαν**. Συνεμορφώθημεν ὁδηγίαις σας. Πᾶσαι αἱ νέαι συνδρομήτριαι ἐνεγράφησαν. Φύλλα ἀπεστάλησαν. — Κον Εὐ. Π. **Κερασοῦντα**. Δὲν πταίομεν ἡμεῖς.—Κον Τ. Ν. Β. **Κάϊρον**. Ἡμερολόγιον ἐστάλη.—Κον Φρ. Λ. **Τοῦρνο-Σεβερῖνον**. Διότι μᾶς εἶχεν ἐπιστραφῆ. Καθυστερεῖτε συνδρομὴν 93.—Καν Ἀρ. Σ. **Βατούμ**. Χρήματα ἐλήφθησαν. Πάντα τὰ ζητούμενα ἀπεστάλησαν. — Κον Ν. Κ. **Ἄνδρον**. Ἐπιστολή σας μετὰ δρ. 23 ἐλήφθησαν. Μυρίας εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ φροντίδα. — Καν Μ. Α. **Σάμον**. Καταστῆτε ὑπόδειγμα τελειότητος, ὅπως τὰ τέκνα σας σᾶς μιμοῦνται.—Κον Ἰ.Κ.Μ. **Σπέτσας**. Ἐπιστολή σας μετὰ δρ. 9.40 ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν ἀπείρως δι' εὐγενῆ φροντίδα. Διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς εἰκόνος δυνάμεθα νὰ περιμείνωμεν μέχρι τοῦ προσεχοῦς μηνός. Θὰ γράψω καὶ ἐγὼ τότε. —Κον Α. Τσ. **Κράτον**. Δρ. 35 ἐλήφθησαν. Θερμὰς καὶ ἀπείρους εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ φροντίδα.—Κον Γ. Φρ. **Κάϊρον**. Χρήματα ἐλήφθησαν. Ἐνεγράφητε. Φύλλα ἀποστέλλονται.—Καν Αἰ. Κ. **Σουὲζ-Κέλ**. Ἡμερολόγιον ἐστάλη ἐκ δευτέρου.—Καν Ε. Α. Δ. **Πάρον**. Εἰδοποιηθεῖσαι στέλλομεν Οἰκιακὴν εἰς Ἴον. Συνεμορφώθημεν ὁδηγίαις σας.—Κον Ἰ. Χρ. **Μινὲτ-ελ-Γκάμ**. Συνεμορφώθημεν ὁδηγίαις σας Ἐλπίζομεν ὅτι λαμβάνετε τακτικῶς πάντα τὰ φύλλα.—Καν Ε. Μ **Μασσαλίαν**. Ἐλυπήθημεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον, ἀφοῦ μόνον ὥρας ἐμείναμεν εἰς Μασσαλίαν. — Καν Α. Π. **Κωνσταντινούπολιν**. Χρήματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ζητούμενα ἀπεστάλησαν.—Καν Δ. Ρ. **Πετρούπολιν**. Εἶναι τόσον διάφορος ὁ βίος ἐκεῖ, ὥστε ἁπλῆ περιγραφὴ τοῦ χειμῶνος θὰ τέρψῃ. Ἀναμένομεν λοιπόν.—Καν Α.Α. **Νάξον**. Τὸ ἔργον εἶναι καλὸν καὶ ἡ μετάφρασις ἐπιτυχής. Ἀλλὰ πολὺ μακρὸν διὰ τὴν «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν». Θὰ εὕρωμέν τι καταλληλότερον καὶ θὰ σᾶς τὸ ἀποστείλωμεν εὐχαρίστως πρὸς μετάφρασιν. Ἐὰν μᾶς ἐγνωρίζετε τὸ ὄνομά σας θὰ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς προσφέρωμεν τὴν «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν».—Καν Ε. Εμ. Μ. **Ἡράκλειον** Δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ στέλλωνται διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους τῆς πόλεώς σας συνδρομητάς; —Καν Ὅλ. Σκ. **Κέρκυραν**. Τὰ πρῶτα ὡς καὶ τὰ δεύτερα ἐστάλησαν. Τὰ πρῶτα εἶχον πληρωθῆ πρὸς μίαν δρ. ἕκαστον, ἐνῷ τιμῶνται 2 δρ. Ἐλπίζω ὅτι ἐλάβετε πάντα. Εὐχαριστῶ διὰ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς ἀνελάβετε νὰ ἐργασθῆτε. — Κας κ. Ε. Α. Α. ΡΟΡΤ-SAID, Β. Δ. Μ. **Κέρκυραν**, Μ. Ν. Φ. **Θήραν**, Μ. Ρ. **Κύμην**, Ε. Ι. Π. **Ξηροχώριον**, Ε. Γ. Ψ. **Σίφνον**, Ν. Βρ. **Ἁγίαν Εὐφημίαν**, Γ. Μ. **Καλάμας**, Π.Σ. Κ. **Ὕδραν**, Δ. Π. **Βῶλον**. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν.

ΔΙΕΤΗΡΙΣ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Φαιδρὰν πανήγυριν ἦγε πρό τινων ἡ πόλις τῶν Πατρῶν, ἐν σεμνότητι ἐμπρεπούσῃ, ὡς ἁρμόζει εἰς τοιαύτας ἑορτάς. Τὸ ἐνταῦθα πρὸ διετίας ἱδρυθὲν Ἀρσάκειον ἑώρταζε τὴν διετηρίδα του. Ὅλος ὁ ἐκλεκτὸς γυναικεῖος κόσμος τῆς πόλεως, ὁ εὐφροσύνως χαιρετήσας τὴν ἀγαθὴν ἡμέραν τῆς ἱδρύσεως τοῦ τοιούτου μορφωτικοῦ τῆς θηλείας νεολαίας καταστήματος, ἐν ἀγαλλιάσει μετέσχε τῆς σεμνῆς του ἑορτῆς.

Ὅλαι αἱ ἐλπίδες, ἃς ἐνέπνευσεν ἡ ἵδρυσις τοῦ Ἀρσακείου ἐν Πάτραις, καταφορῶνται στεφόμεναι ὑπὸ πραγματώσεως. Αἱ νεάνιδες διαμορφοῦνται καὶ διαπλάσσονται κατὰ τὸν νοῦν, τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἦθος, τόσον εὐμεθόδως ἐν αὐτῷ, ὥστε πᾶς τις διακρίνει, ἐν αὐταῖς, τὰς μελλούσας λαμπρὰς μητέρας καὶ οἰκοδεσποίνας, ᾧν ἡ οἰκογενειακὴ ἑστία, ἔσται θερμὴ φωλεὰ στοργῆς, εἰρήνης καὶ ἀγάπης. Ὑπὸ τὴν φιλόστοργον καὶ ὅλως ἐναιτὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Ἐλίζας Δελενάρδου, τῆς ἀκαμάτως μεριμνώσης εἰς τὴν πλήρη μόρφωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητριῶν, τὸ ἵδρυμα τοῦτο προκόπτει καὶ ἡ Πατραϊκὴ κοινωνία ἤρξατο ἀπὸ τοῦδε δρέπουσα καρπὸς τῶν κόπων καὶ εὐσυνειδήτων προσπαθειῶν τῶν τε διδασκάλων καὶ διδασκομένων.

μία μήτηρ.

Παρακαλοῦνται αἱ κ κ. συνδρομήτριαι τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν», ὧν ἡ συνδρομὴ λήγει τὴν 1ην Ἰανουαρίου νὰ σπεύσωσι νὰ ἀνανεώσωσιν αὐτήν, ἵνα μὴ ἀναγκασθῶμεν νὰ διακόψωμεν τὴν πρὸς αὐτὰς ἀποστολὴν τοῦ φύλλου.

Διδασκάλισσα ἀρίστη θερμῶς συνιστωμένη ἀναλαμβάνει ἰδιαιτέρας παραδόσεις. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

Ἐστάθη καὶ ἔτεινε τὸ οὖς.

Σὺν τοῖς λυγμοῖς ἠκούοντο ἤδη καὶ φωναὶ διακεκομμέναι, φωναὶ ὀδύνης συντρίβουσαι τὴν καρδίαν.

— Θεέ μου! αἱ φωναὶ αὗται ἔρχονται ἀπὸ τὸ οἴκημα τοῦ Ἀνδρέα.

«Τί νὰ τρέχῃ; . . . Μὴν εἶναι ἄρρωστη ἡ σύζυγός του; Βέβαια αὐτὴ εἶναι ποῦ φωνάζει . . . . Θὰ εἶναι ἴσως πολὺ κακά!

Ἐνδίδων ἄνευ δισταγμῶν εἰς τὴν φωνὴν τῆς καρδίας του, καὶ λησμονῶν τὴν συνήθη ἀτολμίαν του, ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ γείτονός του.

Οἱ λυγμοὶ ἔπαυσαν αἴφνης, ἠκούοντο ὅμως κλαυθμηρισμοὶ πάντοτε.

Ἐπειδὴ ἐβράδυνε νὰ τῷ δοθῇ ἀπάντησις ὁ Ροβέρτος ἔκρουσε καὶ πάλιν τὴν θύραν.

Συγχρόνως εἶπε.

— Κύριε Ἀνδρέα, ἔχετε κανένα ἀσθενῆ μέσα; Εἰμπορῶ νὰ σᾶς χρησιμεύσω εἰς τίποτε;

«Εἶμαι ὁ γείτων σας, ὁ γλύπτης Ροβέρτος».

Ἀμέσως ἠκούσθη τις πλησιάζων.

Ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ἐπαρουσιάσθη ὁ Ἀνδρέας.

Ὁ Ἀνδρέας Δανζελῦ! . . . .

***

Καλῶς εἶχε προμαντεύσει ἡ βαρώνη Γιακῶβσεν.

Αἱ προφητεῖαί της δυστυχῶς εἶχαν πραγματοποιηθῆ.

Ἡ Ναδίνα κατέστρεψε λυσσαλέως τὸ νεαρὸν ζεῦγος.

Ἑβδομάδας τινὰς μόλις μετὰ τὴν γνωριμίαν των ὁ Ἀνδρέας ἐπαύθη αἴφνης ἀπὸ τὴν θέσιν του, θέσιν ἐν τῇ ὁποίᾳ ἤλπιζε νὰ κατασταθῇ εὔπορος Ἐδέχθη ἄνευ τινὸς διαμαρτυρήσεως τὴν παῦσίν του ταύτην, τὴν ἐντελῶς ἀδικαιολόγητον. Ἀνεζήτησεν ἄλλην ἐργασίαν καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ εὕρῃ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτήν, μετὰ παρέλευσιν ὀλιγίστου καιροῦ, τὸν παύουν. Τὸ τοιοῦτον ἐπανελαμβάνετο ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ ἱκανοὺς μῆνας, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους καὶ αὐτοὶ οἱ ἄριστα προδιατεθειμένοι ὑπὲρ τοῦ Ἀνδρέου ἐσχημάτισαν τὴν πεποίθησιν, ὅτι διὰ νὰ τὸν παύουν, ὅπου καὶ ἂν διωρίζετο, θὰ εἶχε βεβαίως κάποιον ἀσυγχώρητον ἐλάττωμα.

Καὶ παρήρχοντο αἱ ἡμέραι καὶ ἔτρεχε πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας, καὶ ἐργασίαν . . . ἀδύνατον νὰ εὕρῃ.

Ἀγωνιώδης ἀνησυχία τὸν κατέλαβε τότε.

Ἡ Τερέζα, καίτοι εὑρισκομένη εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἐγκυμοσύνης, προσεπάθησε νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ. Ἀλλ' ὅσην ἐνεργητικότητα καὶ ἂν κατέβαλεν ἡ νεαρὰ γυνή, ἡ ἔνδεια, ἡ φοβεροτέρα ἔνδεια, ἡ ἔνδεια τῆς ὁποίας δὲν δύναταί τις κἂν νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θὰ ἴδῃ τὸ τέλος ἀνῆλθεν ἀδυσωπήτως εἰς τὴν οἰκίαν των. Κατ' ἀρχὰς ἐπώλησαν τὰ πολύτιμα κοσμήματα τῆς Τερέζας, ἔπειτα καὶ τὰ τρίχαπτά της καὶ τὰ ἐνδύματά της καὶ τὰ ὀλίγα δῶρα ἅτινα τῇ εἶχε προσφέρει ὁ Ἀνδρέας.

Ἔπειτα ἀπέβαλον τὴν ὑπηρέτριαν.

Ἐπὶ τέλους ὁ ἰδιοκτήτης τοὺς ἐξέβαλε τῆς κομψῆς οἰκίας ἐν ᾗ κατῴκουν, κατασχὼν ἅμα καὶ ὅλα τὰ ἐπιπλά των.

Δὲν περισώθη ἢ ἡ κλίνη των! Ἐπειδὴ καὶ αὕτη ἦτο μεγάλης ἀξίας, ἡ Τερέζα τὴν ἐπώλησε, καὶ ἐκ τοῦ χρηματικοῦ ἀνταλλάγματος αὐτῆς κατώρθωσε νὰ προμηθευθῇ τὸ σύνολον τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὸ νέον πτωχικὸν οἴκημά των εὐθηνῶν σκευῶν καὶ ἐπίπλων.

Καὶ οὕτω ἐγένοντο γείτονες τοῦ Ροβέρτου.

Ἐκεῖ, ὁ Ἀνδρέας, δὲν ἠθέλησε νὰ κάμῃ γνωστὸν ὁλόκληρον τὸ ὄνομά του, καὶ ἀπεστώπησε τὸ ἐπίθετόν του.

Μετὰ μακρὰς καὶ κοπιώδεις ἀποπείρας, ἐπέτυχε νὰ εὕρῃ ὑπηρεσίαν παρά τινι ἀρχιτέκτονι.

Τὰ πάντα θὰ ἐξοικονομοῦντο ἴσως, ἂν δὲν ἐπήργετο δύσκολος καὶ ἐπώδυνος ὁ τοκετὸς τῆς Τερέζας. Αἱ πολλαί, αἱ ἀτελείωτοι μέριμναι καὶ θλίψεις καὶ στερήσεις τῆς ἀτυχοῦς γυναικὸς εἶχαν ἐπιφέρει τὸν θάνατον τοῦ βρέφους ἐν αὐτοῖς ἔτι τοῖς κόλποις τῆς μητρός.

Εὐτυχῶς ὁ προϊστάμενος τοῦ Ἀνδρέα τῷ ἐπέτρεψε νὰ ἐργάζηται κατ' οἶκον διὰ νὰ δύναται νὰ εὑρίσκεται παρὰ τῇ συζύγῳ του. Κατὰ τὴν μακρὰν διάρκειαν τῶν τρομερῶν ὀδύνων της, αὐτὸς καὶ μόνος αὐτὸς τὴν ἐπεριποιήθη, ἄνευ οὐδεμιᾶς ξένης συνδρομῆς Εἶμαι ἐλεεινὸς ἄνθρωπος, τῇ εἶπεν, ὅταν τὴν εἶδε εἰς κατάστασιν καθ' ἣν ἡ συγκίνησις δὲν ἦτο πλέον ἐπίφοβος. Εἶμαι ἐλεεινός, ἀφοῦ συγκατένευσα εἰς τὴν θυσίαν τὴν ὁποίαν χάριν ἐμοῦ ἔκαμες. Προτιμότερον εἶναι τώρα νὰ ἐκλείψω ἐγὼ παντελῶς! διότι τότε θὰ δυνηθῇς νὰ ἐπανέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός σου, καὶ δὲν θὰ εὑρεθῇς ἄνευ ἀσύλου.

Ἡ Τερέζα ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

— Ἄκουσε, τῷ εἶπε, ἂν θέλῃς νὰ μὴ ἀμφιβάλλω περὶ τῆς καρδίας σου, μὴ μὲ ὁμιλήσῃς πλέον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

(Ἀκολουθεῖ)